

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برپایی اردوگاه

تهیه شده توسط مدرسین طراحی اردوگاه و اسکان
استان همدان:

سعید نوروزی - علی نهری ملایری - سید مرتضی حسینی
بهمن جلالوند - مهدی اسدی تبار - محمد شهابی

در حوادث و بلایای طبیعی و غیرطبیعی از دست دادن سرپناه باعث شکست روحیه و پراکندگی انسانها می گردد. و متعاقب آن احساس عدم امنیت جسمی و روحی ؛ این حس در آسیب دیدگان ، نشان از جایگاه و اهمیت ایجاد سرپناه در حوادث است . اگرچه زمان و مکان و شرایط جغرافیایی و آب و هوایی عواملی هستند که ضریب اهمیت را گاهی اوقات تا حد غیر قابل تصویری بالا خواهد برد .

چهار یکی از سهل الوصول ترین و راحت ترین
و متداول ترین نوع سرپناه اضطراری است.

طریقه برپائی چادر

- هر نوع چادر از نظر برپائی روش بخصوص دارد اما کلیه چادرهای دیرک دار جهت برپاشدن مراحل زیر را مشترک هستند.
- ۱. باز کردن چادر در محل برپائی آن به صورت لازم و کنترل طنابها.
- ۲. قرار دادن تیرک و دیرک به صورت درست در محل لازم.
- ۳. برپا کردن چادر روی دیرک (دیرکهای مربوطه).
- ۴. کوبیدن میخهای لازم و بستن نزدیکترین طنابها روبروی میخهای اول.
- ۵. کوبیدن میخهای مقابل میخهای اول و بستن طنابهای روبروی میخهای اول.
- ۶. کوبیدن بقیه میخها و بستن طنابها با گره مناسب.
- ۷. سفت کردن طنابها و تکمیل برپائی.
- ۸. در صورت داشتن دیرکهای کمکی، اتصال دیرکهای کمکی.

طریقه برپائی چادر

۹. باز کردن جوی زهکش جهت جمع آوری آبهای سطحی و تخلیه آن به دور از محل چادر (در صورت برپائی چادرها به صورت چندتائی و سری بهتر است جوی زهکش تخلیه مشترک کشیده شود و سپس زهکش دور چادر به آن وصل گردد).

۱۰. از اتصال میخ و سوزن به چادرها احتراز کنید در صورت وجود سوراخ و یا پارگی در چادر، به صورت اصولی رفو گردد.

۱۱. محل زمین کف چادر از نظر لانه مورچه، موریانه، جوندگان صحرائی کنترل شده سپس زیر انداز انداخته شود.

۱۲. طنابها با زاویه ۴۵ درجه به میخها بسته می شود به همین دلیل جهت مقاومت میخها در مقابل نیروی کششی طنابها، میخها هم با زاویه ۴۵ درجه نسبت به زمین کوبیده شوند در نتیجه امتداد میخها و طنابها نسبت به هم زاویه ۹۰ درجه داشته و حداکثر مقاومت را دارا خواهد بود.

۱۳. در روزهای بارانی و مرطوب طنابها کمی شل شود. (طنابهای پنبه‌ای و کتانی)

طریقه برپائی چادر

۱۴. شیب سقف چادر در شکستن فشار باد موثر است در انتخاب سمت چادر دقت نمائید.

۱۵. در صورت امکان، خاک زیر دیرکها قبل از برپائی و اتمام کار کوبیده و یک تکه تخته یا ورق کوچک آهنی و یا قطعه‌ای سنگ صاف زیر آن گذاشته شود.

۱۶. در هوای گرم کناره‌های چادر را میتوان بالا زد در غیر اینصورت کناره‌های چادر را با خاک پوشانده تا هم از ورود هوای سرد و هم از ورود جانوران به داخل چادر جلوگیری گردد.

۱۷. از آویزان کردن رختهای خیس روی طنابهای چادر احتراز کنید، در صورت امکان در پشت چادرها دیرکهای مخصوص پهن کردن رخت نصب گردد.

۱۸. در صورت امکان از گذاشتن مواد غذایی در گوشه و کنار داخل چادر احتراز و مواد غذایی را در داخل چادر آویزان نمائید.

برپایی اردوگاه و تعمیر و نگهداری آن

- **ارزیابی آب:** ارزیابی ویژه و فنی کیفیت آب سایت قبل از انتخاب آن الزامیست. آگاهی از کیفیت آب و میزان تغییرات آن در فصول مختلف از طریق پرسش از افراد محلی و نمایندگان جامعه میزبان امکان پذیر است.
- **ارزشیابی سایت:** شناسایی خصوصیات زمین پیش از آغاز ساخت و سازها، کمک فراوانی به توسعه آتی زیر ساخت ها و حل مسائل احتمالی در آینده خواهد نمود.
- **ملحوظ داشتن نیازهای خاص خانوار:** مدیریت باید از برآورده شدن نیازهای فیزیکی محدوده خانه خانوار اطمینان حاصل نماید.

برپایی اردوگاه و تعمیر و نگهداری آن

- **ملحوظ شدن موارد تعمیر و نگهداری اردوگاه در بلند مدت :** مواردی از قبیل راههای ارتباطی، زیر ساخت ها و زه کشی در بلند مدت نیازمند تعمیر و نگهداری اند. لذا بودجه مناسب باید تامین گردد.
- **ملاحظات ساختار جمعیتی :** زیر ساخت های موجود باید جوابگوی نیازهای ساختار جمعیتی اردوگاه باشند. پناهندگان و آوارگان جمعیت همگون و یکدستی نیستند و غالباً در ضعیف ترین شرایط به اردوگاه وارد می شوند. افراد آسیب پذیر در الویت نخست اعطای سر پناه و دیگر ملزومات اساسی قرار گیرند.
- **ملزومات استفاده از منابع :** مدیریت اردوگاه باید در نظر داشته باشد که چه نوع منابعی در اثر مرور زمان مورد بهره برداری قرار می گیرند و پیشاپیش روش های جایگزینی را مورد بررسی قرار دهد.

برپایی اردوگاه و تعمیر و نگهداری آن

- برنامه ریزی سامانه جلوگیری و کاهش اثرات آتش سوزی : مدیریت به منظور جلوگیری و یا کاهش خسارات احتمالی ناشی از آتش سوزی باید فضایی در حدود ۳۰۰ متر مربع را بدون احداث ساختمان در نظر داشته باشد. همچنین فاصله میان ساختمان ها حداقل باید دو برابر ارتفاع هر بنا باشد. در مکان هایی که احتمال انفجار و آتش سوزی بیشتری وجود دارد این فاصله باید به سه تا چهار برابر ارتفاع ساختمان ها افزایش یابد.
- منابع پایدار سوخت : سوخت لازم برای پخت و پز اعم از چوب، و یا گاز و ذغال باید از ابتدا مورد نظر قرار گیرند. کاشت درخت و تشویق استفاده از منابع طبیعی می توانند منابع سوخت را پایدار نموده و از اثرات نامطلوب زیست محیطی اردوگاه بر مجتمع های زیستی اطراف بکاهد.

برپایی اردوگاه و تعمیر و نگهداری آن

- استفاده از مصالح و منابع محلی : در اقلیم مناطق حاره استفاده از گیاهانی مانند بامبو که به سرعت رشد می نمایند به منظور ارتقای مصرف مصالح محلی باید تقویت گردد. در عین حال باید به خاطر داشت که شیوه های جایگزینی جنگل کاری به منظور جلوگیری از اتمام منابع محیط زیست باید به ساکنین اردوگاه آموزش داده شود.
- باغچه کاری : توسط خانوارک کلیه خانوارها می بایست برای کاشت سبزی و اقلام مورد نیازشان در باغچه های حیاط های منزل تشویق گردند.
- استانداردهای سرپناه : باید از وجود استانداردهای اولیه زندگی خصوصا برای تازه واردین به اردوگاه از نقطه نظر پتو، و غیره اطمینان حاصل نمود.

برپایی اردوگاه و تعمیر و نگهداری آن

- پوشش ساختمان : مصالح و نوع سقف پوششی ساختمان باید به گونه ای باشد که در تمام طول سال قابل استفاده ساکنین آن قرار گیرد.
- حفاظت در برابر باد : کلیه سرپناه ها اعم از سقف دیوارها، درب ها و پنجره ها باید در برابر باد و باران محافظت شوند. این امر از شیوع بیماری بواسطه نفوذ سرما و گرما به خانه جلوگیری می نماید.
- ساخت سرپناه برای اقشار آسیب پذیر: مشارکت مردم می بایست تشویق شده و مردم در گروههای مختلف برای ساخت سرپناهایشان بسیج شوند.

برپایی اردوگاه و تعمیر و نگهداری آن

- **برنامه ریزی برای طراحی فیزیکی اردوگاه :** به منظور ایجاد ایمنی با گروههای گوناگون اردوگاه باید تشریک مساعی شود. بدیهی است اقشار گوناگون دارای علائق و نیازهای متفاوتی هستند. کلیه آحاد زنان، مردان و کودکان می بایست در برنامه ریزی طراحی فیزیکی اردوگاه مشارکت نمایند.
- **وجوه ایمنی در جانمایی تسهیلات :** در جانمایی تسهیلاتی از قبیل شیر آب، توالت و حمام خصوصا برای استفاده زنان و دختران باید دقت فراوان مبذول داشت. وجوه ایمنی دسترسی، روشنایی کافی خصوصا در شب و وجود محرمانیت از جمله نکات مهم اند. همچنین در جانمایی مدارس و زمین های بازی کودکان نیز تمهیدات ایمنی باید رعایت گردد.

برپایی اردوگاه و تعمیر و نگهداری آن

- **سرپناه مجزا برای زنان تنهای سرپرست خانوار:** برای زنان سرپرست خانوار که شوهران خود را از دست داده اند سرپناه هایی را باید در نظر گرفت که حداقل آسیب پذیری را داشته باشند.
- **سرپناه مجزا برای کودکان بی سرپرست:** برای پسران و دختران، که والدین خود را از دست داده اند، به طور جداگانه، باید سرپناه هایی در نقاط امن مهیا نمود.
- **تراکم جمعیت سرپناه:** از تراکم نفرات در سرپناه باید اجتناب نموده و باید تعداد سرپناه ها را افزایش داد

